

Extender ils servetschs da la ANR

Il cussegl grond ha sustegnì l'incumbensa parlamentara da deputà Daniel Albertin (pcd Alvaschein)

DA MARTIN CABALZAR

■ Il cussegl grond ha sustegnì l'incumbensa parlamentara da deputà Daniel Albertin (Mon). Quella pretenda d'amplifitgar la cunvegna da prestaziun cun la anr en favur d'infirmaziun tranter il Grischun talian e l'ulteriur chantun. En sia resposta a l'interpellaziun da cussegliera naziunala *Silva Semadeni* (ps GR) aveva il cussegl federal renvià sia promtezza d'amplifitgar l'incarica da prestaziun da l'Agentura da novitads rumantscha (anr) per extender l'infirmaziun tranter las cuminanze linguistics en il Grischun. Tenor il cussegl federal na saja quai dentant "betg necessari" da stgaffir in'ulteriura piazza da correspondent u da correspondent. Il cussegl federal è stà "da l'avis che la purschida da medias en lingua taliana ed areguard il Grischun talian saja cuntentaivla". Realisond las recumandaziuns correspondentas dal cussegl da l'Europa è il cussegl federal tuttina "pront d'examinar en collavuraziun cun il chantun Grischun la dumonda, sche l'incarica da la ANR po vegnir extendida per la proxima perioda da finanziaziun en il senn da la dumonda menziunada".

Deputa *Daniel Augustin* sa referescha en quest connex al rapport davart la promozion da las medias che recumonda da promover pli fitg las medias damai ch'ellas gidian a barattar infurmaziuns sur la regiuns linguistics or ed entaifer las regiuns en general sco er a rinforzar la chapientscha vicendaivla tranter las linguas. L'incumbensa Albertin è vegnida sutscritta da 50 deputadas e deputads.

Dapli meds finanzials da la confederaziun

En la resposta da la regenza accentuescha il minister d'educaziun, cultura ed ambient *Martin Jäger* che la regenza possa medemamain s'imaginar da far questa estensiun. Ella è era da l'avis che la coesi-

L'Agentura da novitads rumantscha, presidiada da nov da Martin Gabriel duai vegnir rinforzada cun in correspondent per il Grischun talian.

FOTO: F. ANDRY

un sociala en il chantun possa anc vegnir rinforzada cun promover l'infirmaziun regulara tranter las cuminanze linguistics. "Per pudair far cun success ina cunvegna da prestaziun extendida cun la ANR vegni però premess che la confederaziun è er pronta da deliberar dapli meds finanzials per quest intent", puntuescha la regenza.

Tenor la lescha federala davart las linguas naziunales e la chapientscha vicendaivla tranter las cuminanze linguistics po la confederaziun numnadain conceder agids finanzials ad agenturas da novitads d'impurtanza naziunala che rapportan davart las quatter regiuns linguistics dal pajais. La suletta agentura da novitads che correspunda a questas prescripziuns legalas saja l'agentura telegrafica svizra (sda), constatescha la regenza. Ella derasa dapi decennis infur-

maziuns da la politica, da l'economia, da la societad e da la cultura en ls trais linguas naziunales tudestg, franzos e talian. En quellas disposiziuns legalas n'è perencunter betg reglè il sustegn a l'Agentura da novitads rumantscha. Quest vegn fixà en artitgels separads en la lescha da linguas da la confederaziun e dil chantun. Sin fundament da questa basa legala sustegnan confederaziun e chantun la ANR cun radund 1 milliun francs ad onn.

Betg a donn e cust dal rumantsch

Ina segunda cundiziun per pudair realisar questa estensiun da la ANR en favur dal Grischun talian na dastga betgn vegnir fatga sin donn e cust da la lingua rumantscha. Quai vegn puntuà tant dal deputa Daniel Albertin sco dal cusseglier guvernativ Martin Jäger.

Ton *Daniel Albertin* (pcd) sco *Dario Monigatti* (ps) accentueschan la necessitad da migliurar l'infirmaziun vicendaivla tranter las regiuns linguistics dal Grischun. Quai haja era la debatta davart l'iniziativa da linguas mussà evidentamain. Las medias sajan in excellent instrument per promover la chapientscha vicendaivla, vegn argumentà.

En la debatta parlamentara ha Albertin insistì sin ina versiun pli lianta che oblighescha la regenza da daventar activa da sezza anor independentamain da la confederaziun. La formulaziun da «sa daventar activa» en la risposta da la regenza duai vegnir midada en «sto daventar activa». Cusseglier guvernativ Martin Jäger è dentant stà da l'opiniun che la formulaziun da la regenza tonschia. Cun 49 cunter 45 vuschs ha il cussegl grond dentant da la preferenza a la formulaziun pli lionta dals incumbensaders. La moziun e la finala vegnida surdada alla regenza cun 78 vuschs cunter 14 vuschs e 2 abstenziuns.

Incumbensa extendida per la ANR?

Era sche il nov parsura da la ANR è plitost surstà ch'ins vul adossar questa incumbensa da migliorar las infurmaziuns ord e per il Grischun talian e la ANR e buca gist a la Agenzia da novitads svizra (sda) che dispona gia d'in servetsch talian e dad in biro a Cuira. Entant che la ANR diponia da meds minimals per ademplir sia incarica, saja planisà d'augmentar substanzialmain la contribuziun da la confederaziun al servetsch italiano-fon da la sda. En in mument sajan anc bleras dumandas finanzialas ed organisatoricas avertas. Quellas ston uss vegnir scleridas en ina nova cunvegna da prestaziun tranter anr ed il chantun resp. la confederaziun, puntuescha Martin Gabriel envers La Quotidiana. Da l'autra vart documenteschia l'incumbensa era ina gronda confidanza en la buna lavur che la ANR haja prestà fin qua.